

Till vår nästa statsminister,

Grattis till nya jobbet!

Du har nu en stor uppgift framför dig. Sverige behöver en företagervänlig politik!

Under den gångna mandatperioden genomfördes skattehöjningar på över 60 miljarder kronor, varav ungefär hälften utgjordes av skatter på företag. Försämrade ROT- och RUT-avdrag, höjd arbetsgivaravgift för unga, höjda bränsleskatter, kemikalieskatt, flygskatt, avtrappat jobbskatteavdrag och särskild löneskatt för personer över 65 år, utgör några exempel på ett allt sämre företagarklimat.

Företagarombudsmannen vid Den Nya Valfärden arbetar för ett bättre företagarklimat och ett bättre Sverige. Därför har vi formulerat fyra medskick till din regering. Här kommer de:

Arbetsgivaravgifterna ska vara försäkringsmässiga

Arbetsgivaravgifterna syftar till att finansiera det sociala trygghetssystemet. Men en tredjedel av arbetsgivaravgifterna saknar helt och hållet koppling till försäkringsmässiga förmåner. Denna del kallas den allmänna löneavgiften och är en ren skatt.

Den allmänna löneavgiften infördes 1995 för att finansiera inträdet i EU. Då låg den på 1,5 procent. Idag har den vuxit till 10,72 procent och är numera större än ålderspensionsavgiften. Det är värt att hålla i åtanke inför de stundande försämringarna i pensionssystemet.

Genom åren har den allmänna löneavgiften fungerat som en regulator för att bibehålla arbetsgivaravgifterna och egenavgifterna på en hög nivå. När de försäkringsmässiga avgifterna minskat så har den allmänna löneavgiften höjts.

Att den allmänna löneavgiften numera utgör den största delkomponenten i arbetsgivaravgifterna är ingen slump. Det hade varit svårt för politikerna att höja inkomstskatten med över nio procent, även om detta skulle ha skett under en tjugofemårsperiod. Men eftersom folk i allmänhet har dålig kunskap om arbetsgivaravgifterna har skattehöjningarna kunnat ske i det fördolda, utan protester och med bred konsensus bland riksdagspartierna, som använt intäkterna för att finansiera andra saker. Exempelvis kunde den tidigare alliansregeringen finansiera jobbskatteavdragen med hjälp av den allmänna löneavgiften, som höjdes med 5,48 procentenheter under deras två mandatperioder vid makten. För väljarna synliga skattesänkningar finansierades sålunda med dolda skattehöjningar.

Den allmänna löneavgiften tar löneutrymme av arbetstagarna och ökar företagets lönekostnader. Pengar som kunde ha gått till en högre pension och generösare socialförsäkringar går istället rakt in i statskassan. Att det förhåller sig så skadar förtroendet för socialförsäkringssystemet. Därför är det är dags att avskaffa den allmänna löneavgiften. Och om det dig emot, gör åtminstone skatten synlig genom att ta bort den ur arbetsgivaravgifterna för att istället lägga den på inkomstskatten. Då blir det i alla fall synligt för alla hur mycket de egentligen betalar i skatt på sin lön.

Sänk skatterna till 2014 års nivå

Höga skatter försämrar företagets möjligheter att växa. Under de senaste fyra åren har en aggressiv skattehöjningspolitik genomförts vilket resulterat i en rad skattehöjningar, ofta i strid med rekommendationer från experter och myndigheter. Ungefär hälften av skattehöjningarna har varit skatter på företagande.

Den förra regeringen försökte tona ner skadorna av skattehöjningarna. Men oavsett vad man tycker om effekterna av en specifik skattehöjning, som exempelvis flygskattens påverkan på glesbygdsföretag eller kemikalieskattens påverkan på elektronikhandeln, så bidrar dessa pålagor till att den totala skattebördan ökar.

Sverige har varit ett högskatteland under lång tid. Ännu högre skatter minskar vår konkurrenskraft i en allt mer globaliserad värld. Därför bör din regering försöka återställa företagens skatter till den nivå som rådde 2014. För företagen innebär detta en skattesänkning på över 30 miljarder kronor.

Dessutom bör din regering anamma en policy om att nya skatter bör införas i form av en skatteväxling. Om en ny skatt införs, eller en gammal skatt höjs, bör någon annan skatt sänkas så att företagen går skadefria.

Sluta överbeskatta bilister

Under den senaste mandatperioden har det blivit avsevärt dyrare att köpa, äga och köra bil. Den första juli i år chockhöjdes fordonsskatten för de flesta nyregistrerade bilmodeller. Syftet med skattehöjningen är att kraftigt minska koldioxidutsläppen. Den årliga skatten på storsäljare, såsom populära förmånsbilen Volvo V90 med snåldieselmotorn D3, mer än fördubblades över en natt.

Höjda fordonsskatter kan vara irriterande, men i den totala kostnadsbilden så står de sig slätt mot bränsleskatterna. Sedan 2014 har skatten på bensin och diesel vid ett flertal tillfällen, vilket medfört att bränsle är dyrare än någonsin. Skatten på bränsle höjs automatiskt varje år med inflationen plus två procent. Bara en tredjedel av bränslepriset utgörs av produktionskostnaden, resten utgörs av skatt.

Man får inte heller förglömma skatten på trafikförsäkringspremier, som under 2017 drog in närmare 2,9 miljarder kronor till statskassan. Skatten infördes 2007 för att finansiera vård och rehabilitering orsakad av trafikskador. Men likt den allmänna löneavgiften så används inte intäkterna från skatten i socialförsäkringssyfte. Istället går intäkterna rakt in i statskassan, precis som vilken skatt som helst. I dagsläget drar skatten på trafikförsäkringspremier in mer än trängselskatterna, men omnämns knappt i det politiska samtalet.

Skatter på bilismen påverkar både privatpersoner och företag. Sverige är ett stort, glesbefolkat land med ett transportberoende näringsliv. Skatter som miljöstyrmedel funkar bara om det finns vettiga alternativ. Gemene man har inte råd att köpa en Tesla istället för en Volvo. Därför är skatterna ett slag i luften.

Bilismen kan inte fortsatt överbeskattas utan att det får en negativ effekt på vår konkurrenskraft. Politiker som ser bilismen som enbart en kassako bör därför tänka om.

Minska regelkrånglet

Regelkrångel tar tid, kostar pengar och minskar företagets investeringsvilja. Många företagare lägger alltför mycket tid på att uppfylla regelverket istället för att expandera verksamheten. Regelbördan hämmar produktiviteten och minskar ekonomins tillväxttakt.

Att regler finns och att nya regler tillkommer beror till stor del på politikernas vilja att motverka problem, exempelvis skattefusk och social dumping. Nya regler har ett uttalat syfte, men effekten

blir alltför ofta inte alls det politikerna hoppats på. De negativa konsekvenserna beror ofta på att politikerna inte gjort sin hemläxa och att man, i sin vilja att visa politisk handlingskraft, förivrat sig.

Ett exempel. Den första juli infördes ett krav på personalliggare i tre nya branscher. Närvaron måste nu dokumenteras för alla i verksamheten, även företagsledaren själv, make, maka, och barn under 16 år. Personen i fråga behöver inte vara anställd eller ens få någon ersättning. Om företagaren inte fyllt i sin personalliggare kan det kosta dyrt. Skatteverkets kontrollavgifter ligger på 12 500 kronor, plus 2 500 kronor för varje person som inte är upptagen i liggaren.

En familjemedlem som hjälper till i verksamheten har knappast något med skattefusk att göra och många företag upplever att kostnaden och krånglet är större än det problem som politikerna hoppas lösa. Med andra ord upplever företagen att regelkrånglet skapar mer problem än de löser.

Vad företagarna tycker om regelkrånglet i allmänhet är känt. SKOP:s opinionsundersökningar visar att det som tynger företagen mest är skatte- och momsregler följt av specifika branschregler, arbetsrätt samt miljö- och arbetsmiljöregler. I varje mätning sedan 2012 har företagsledare angett att det blivit krångligare att följa statliga regler jämfört med året innan. Eftersom regelbördan innebär en stor kostnad för företagen, anger cirka 40 procent av företagen att regelförändringar som minskar kostnaderna skulle medföra att de skulle anställa fler.

Svaren från företagen borde oroa regeringen. Sveriges konkurrenskraft och välstånd bygger på ett företagarklimat som främjar investeringar och som ingjuter framtidshopp. Därför behöver regeringen en ny ansats i regelförenklingsarbetet.

Börja med att avskaffa regler som inte uppfyller sitt syfte. Genomför grundliga konsekvensanalyser innan nya regler införs. Besluta om en policy som innebär att regelbördan inte ska öka från år till år, det vill säga en regel in – en regel ut. Inför solnedgångsklausuler för nya regler, vilket innebär att regeln ska upphöra att gälla efter ett visst datum som förutbestäms vid dess införande. Har regeln uppfyllt sitt syfte och fått utfallet ni önskade får den vara kvar. Har den inte det, slopas den per automatik vid förfallodatomet.

Med vänlig hälsning,

Adam Rydström

Företagarombudsmannen vid tankesmedjan Den Nya Välfärden